

Управління міжнародними автомобільними перевезеннями медичного обладнання

Софія Голота

*здобувачка освітньої програми «Комерційна логістика»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: HolotaSK@krok.edu.ua*

Віктор Алькема

*доктор економічних наук, професор,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: Alkema@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-5997-7076*

Транспортні перевезення та шляхи відіграють важливу роль у розвитку людства. Економічний і культурний розвиток між державами завжди тісно пов'язаний з розвитком шляхів сполучення і транспортних засобів. Зовнішньоекономічні зв'язки між державами та їх суб'єктами відбуваються за допомогою транспортних засобів [1]. Транспорт є однією з найважливіших галузей суспільного виробництва і покликаний задовольняти потреби населення та суспільного виробництва в перевезеннях. Міжнародні перевезення - це перевезення вантажів і пасажирів автомобільним та іншим транспортом з перетином державних кордонів. Вони стосуються відповідних митних процедур і мають певні особливості. Основним законом, що визначає види та організацію автомобільного транспорту, є Закон України «Про автомобільний транспорт» від 05.04.2001 № 2344-III [2]. Міжнародні вантажні перевезення здійснюються морським, річковим, залізничним, повітряним, автомобільним і трубопровідним транспортом [1].

Медичне обладнання має важливе значення для діагностики стану здоров'я та догляду за пацієнтами. Найголовнішою умовою при транспортуванні медичного обладнання є його захист від ушкодження як під час транспортування так і здійснення підготовчо-завершальних робіт. Медичне обладнання та пристрої часто мають тонкі та крихкі елементи й не розраховані на вібрацію, зміну положення в просторі та сторонній фізичний вплив. Окреме медичне обладнання вимагає спеціального упакування чи температурного режиму при перевезенні. Ці предмети перевезення є дороговартісними і їх ушкодження чи псування окремих їх елементів призводить до додаткових витрат, а часто і втрати замовних на послуги перевезення. Доставка медичного обладнання в Україну та його реєстрація мають свої правила та закони. Держава контролює процес імпорту медичного обладнання та встановлює вимоги щодо реєстрації відповідності санітарним, технічним та радіологічним нормам. Неуважне ставлення до документів та нехтування державними постановами може призвести до затримки митного оформлення, а в деяких випадках навіть до конфіскації товару. При ввезенні медичного обладнання існують деякі особливості, а саме: кожна одиниця обладнання, що ввозиться в державу, має бути зареєстрована

в Державному реєстрі медичних виробів та виробів медичного призначення; необхідно отримати сертифікат відповідності, який засвідчує, що прилади та системи відповідають технічним регламентам і можуть використовуватися за призначенням; Митним кодексом України передбачено сплату імпорتنих податків. Такий податок може бути загальним або пільговим; в особливих випадках для окремих груп товарів може бути передбачено повне звільнення або зниження мит; використані медичні вироби підлягають спеціальному порядку. Для імпорتنих пристроїв, які вже були в експлуатації, проводиться експертна оцінка для визначення залишкової вартості, необхідної для подальшого документообігу[3].

Не всі логістичні оператори рівня 3PL можуть надавати термінові медичні кур'єрські послуги. Наприклад, багато компаній можуть не мати доступу до транспортних засобів з регульованою температурою або фургонів із пневматичною підвіскою. Коли йдеться про медичне транспортування та доставку медичних виробів, процес доставки має бути безперешкодним [4].

Автомобільний транспорт - зручний і поширений вид транспорту, здатний забезпечити швидку і безпечну доставку вантажів у прямому сполученні «від дверей до дверей». Наприклад, при виборі виду транспорту та терміну доставки для перевезення високопольних МРТ апаратів звертається увага на те, що рівень гелію в кріостаті високопольного магніту повинен підтримуватися при певному температурному режимі. Це значно скорочує необхідний час доставки. Автомобілем найчастіше перевозять рентгенівські апарати, томографи, стоматологічне обладнання тощо. Багато видів медичного обладнання є негабаритними вантажами, а їх монтаж і переміщення супроводжуються спеціальними такелажними роботами, що також викликає певні труднощі. Як від монтажника, так і від водія вимагають високої кваліфікації та високого професіоналізму. Перевезення такого вантажу здійснюється на невеликій швидкості по рівній дорозі, щоб вібрація кузова була якомога меншою. Медичні вироби нестійкі при низьких температурах. Тому для перевезення такого вантажу використовується спеціальний транспорт (рефрижератори, ізотерми, буси місткістю 0,5-20 тон), обладнаний усім необхідним для потрібного такелажу пристосування. Основними споживачами медичного обладнання є лікарняні, амбулаторно-поліклінічні заклади, заклади екстреної медичної допомоги тощо. Ці установи висувають свої вимоги до перевезення медичного обладнання автомобільним транспортом. Основними вимогами лікарень до транспортування медичного обладнання автомобільним транспортом є: збереження медичного обладнання; своєчасність доставки; наявність і якість відповідної упаковки; доставка до місця призначення; можливість встановлення медичного обладнання на місці; наявність необхідних документів; бути проінформованим на всіх етапах транспортного процесу; розумні витрати на транспортні та допоміжні послуги. Більшість спеціалізованих закладів у переліку вимог до перевезення медичного обладнання на перші місця по важливості ставлять вимоги до збереженості медичного обладнання, своєчасності та витрат на перевезення [5]. Перевезення

медичного обладнання – це комплексна послуга, яка включає наступні етапи: експертна оцінка всього обсягу робіт, а також розрахунок попередньої ціни всього такелажу; демонтаж обладнання, а також ретельне пакування всіх його компонентів здійснюється замовником до прибуття вантажівки; винесення упакованого пристрою (всіх окремих частин пристрою) за межі підприємства. Для переміщення важкої техніки використовуються спеціальні підйомні пристрої; розміщення медичного обладнання в спеціальному вантажному транспорті вантажниками, фіксація в кузові автомобіля за допомогою спеціальних елементів; автоперевезення медичного обладнання; розвантаження техніки в місці доставки здійснюється вантажниками; розпакування, облаштування та при необхідності збір в новому приміщенні [6].

З метою покращення транспортування медичного обладнання, а саме зниження ризику пошкодження, деякі компанії використовують наклейки-індикатори удару та показчик нахилу при транспортуванні. Вони повідомляють про пошкодження саме в той момент, коли пристрій зазнав тривалого переміщення або впливу елементів, що перевищують встановлені параметри. Це перекладає відповідальність на того, хто маневрує обладнанням у момент пошкодження. Використовуючи індикатори, клієнт може бути впевнений, що його медичні пристрої отримають належний догляд під час транспортування та покладуть відповідальність за оплату на когось іншого в разі будь-яких пошкоджень [4].

Отже, управління міжнародними автомобільними перевезеннями медичного обладнання є важливою комплексною задачею для забезпечення належної допомоги пацієнтам та стійкої й надійної діяльності медичних установ. Виконання всіх передбачених регламентом перевезення кроків та дотримання правил й стандартів допоможуть забезпечити безпеку та ефективність і надійність перевезення медичного обладнання між країнами.

Ключові слова: міжнародні перевезення медичного обладнання; автомобільний транспорт; безпека обладнання; медичне транспортування.

Список використаних джерел

1. Федорак В.І., Савчук О.Я. Міжнародні перевезення. Навч. посібник. – К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2016. – 230 с.
2. Про автомобільний транспорт : Закон України від 05.04.2001 р. № 2344-III : станом на 23 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text> (дата звернення: 26.03.2023).
3. Ввезення та оформлення медичного обладнання: загальні положення. LAW&MED Consult Юридичне обслуговування бізнесу. URL: <https://consult.law-med.com.ua/bloh/100-vvezennya-ta-oformlennya-medichnogo-obladnannya-zagalni-polozhennya.html> (дата звернення: 30.03.2023).
4. MedicalEquipmentShipping. URL: <https://moveit.com/industries/medical-and-healthcare> (дата звернення 30.03.2023).
5. ПАВЛОВА І., КУХАРЕЦЬ О. Аналіз факторів вибору перевізника медичного обладнання. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В МАШИНОБУДУВАННІ ТА ТРАНСПОРТІ. 2022. Т. 2, № 19. С. 148–154.
6. Як правильно організувати транспортування медичного обладнання? URL: <https://trans-atlas.com.ua/ua/article/164> (дата звернення: 31.03.2023).